

TYGODNIK WILEŃSZCZYZNY

www.tygodnik.lt

DZIŚ

w numerze m. in.

■ Sejm nie zgodził się na uznanie rodziny z dwójką dzieci za wielodzietną **str. 2**

■ „Ejszyszczenie” na XII Zaduszkach Wileńskich w Olsztynie **str. 4**

■ Wilno oficjalnie Europejską Stolicą Świąt Bożego Narodzenia 2025 **str. 7**

Rota

■ Jubileuszowy koncert „Wili” w sali koncertowej „Compensa” **str. 1**

■ Przed 195-ciu laty wybuchło Powstanie Listopadowe **str. 22**

PRENUMERATA 2026

**Do 19 grudnia
trwa prenumerata
na styczeń
2026 roku.**

**Za 1,93 euro – miesięcznie
za 23,12 euro – rocznie
(indeks 0233);
dla emerytów i osób
niepełnosprawnych –
1,85 euro – miesięcznie
za 22,18 euro – rocznie.
(indeks 0322)**

W KAŻDYM NUMERZE:

ROTA

DODATEK
HISTORYCZNO-PATRIOTYCZNY
DLA POLAKÓW NA LITWIE

Obchody 80-ecia Gimnazjum im. Józefa Ignacego Kraszewskiego

Serce polskiej obecności w Nowej Wilejce

FOT. WIKTOR JUSIEL

W ubiegły piątek, 21 listopada, Gimnazjum im. Józefa Ignacego Kraszewskiego w Wilnie świętowało 80-lecie istnienia. To ważne dla polskiego szkolnictwa na Litwie wydarzenie zgromadziło całą społeczność szkolną oraz wielu gości. Był to dzień pełen wzruszeń, wspomnień, radości i wspólnoty.

„To święto wspólnoty, tradycji i ciągłości. Święto wszystkich, którzy tę szkołę budowali, wspierali i nieśli przez pokolenia, przez osiem dziesięcioleci. Mury tej szkoły

opuściło 2830 absolwentów. A dziś kształci się tutaj 487 uczniów. Każdy z nich jest częścią naszej historii i naszej przyszłości” – powiedziała

(Dokończenie na str. 5)

Tradycyjna impreza „Sport i my”
dla osób z niepełnosprawnościami

Pozytywne emocje w Bezdanach

24 listopada w Bezdanach, w Gimnazjum im. Juliusza Słowackiego, odbyła się tradycyjna impreza sportowa skierowana do osób z niepełnosprawnościami z rejonu wileńskiego. Wydarzenie zorganizowało Centrum Sportu Rejonu Wileńskiego. Termin wybrano nieprzypadkowo, ponieważ 3 grudnia obchodzony jest Międzynarodowy Dzień Osób z Niepełnosprawnościami. (Dokończenie na str. 6)

Po 80 latach odnaleziono w Polsce skarbiec wileńskich benedyktynek

Muzeum Dziedzictwa Kościelnego, zajmujące się badaniem dziedzictwa sakralnego, w ostatnich latach poszerzyło geograficzne granice swoich badań – cenne rzeczy z wileńskich klasztorów są poszukiwane nie tylko na Litwie, ale i za granicą.

(Dokończenie na str. 2)

SZANOWNI CZYTELNICY!

Już rozpoczęła się prenumerata na 2026 rok. Zachęcamy Państwa do zaprenumerowania poczytnej nie tylko na Wileńszczyźnie gazety, jaką właśnie jest „Tygodnik Wileńszczyzny”. Zakupcie prenumeratę dla siebie, dla kogoś z rodziny, dla przyjaciela i... dla znajomych. Nie są to wysokie koszty. Cena miesięcznej prenumeraty to 1,93 euro, rocznej – 23,12 euro (indeks 0233). Dla emerytów, osób niepełnosprawnych koszty miesięcznej prenumeraty wynoszą 1,85 euro, rocznej – 22,85 euro (indeks 0322). Każde wydane euro na prenumeratę jest niezwykle ważne dla nas. „Tygodnik Wileńszczyzny” można zaprenumerować na dowolnej poczcie w całym kraju.

Redakcja

Prawie połowa wilnian chciałoby mieszkać w tej dzielnicy

Najnowsze badanie przeprowadzone przez firmę deweloperską EIKA Group pokazuje, że Zwierzyniec jest jedną z najatrakcyjniejszych dzielnic stolicy – 49 procent mieszkańców Wilna chciałoby tam zamieszkać.

Według badania mieszkańcy uważają Zwierzyniec za schlud-

ną, bezpieczną dzielnicę stolicy. Wilnianie wskazali również, że dzielnica ta oferuje dużo terenów zielonych i jest odpowiednia dla rodzin z dziećmi.

„Zwierzyniec możemy nazwać najbardziej pożądaną dzielnicą, ponieważ prawie co drugi wilnianin chciałby tu mieszkać.

Drugą najpopularniejszą odpowiedzią była dzielnica Stare Miasto, obejmująca również Zarzecze i Popławy (lit. Paupys) – 42% osób wybrałoby to miejsce. Trzecie miejsce zajął Antokol z wynikiem 32 proc.” – mówi w raporcie Tomas Žiaugra, dyrektor ds. rozwoju w EIKA Development.

Ponadto 7 na 10 uczestników ankiety stwierdziło, że uznałoby mieszkanie na Zwierzyniu lub Starym Mieście za najbardziej prestiżowe.

Chociaż badanie pokazuje, że wiele osób chciałoby mieszkać na Zwierzyniu, pod względem liczby ludności jest to jedna z najmniejszych dzielnic Wilna. Według EIKA Development, obszar ten zamieszkuje obecnie około 15 tysięcy osób, a popyt na nowe mieszkania znacznie przewyższa podaż.

Według firmy, cena mieszkań na Zwierzyniu wzrosła w ciągu ostatnich dziesięciu lat prawie trzykrotnie – z 2450 do 7072 euro za metr kwadratowy.

Na podst. ELTA

Po 80 latach odnaleziono w Polsce skarbiec wileńskich benedyktynek

(Dokończenie ze str. 1)

Tego lata muzealnicy zidentyfikowali i zdigitalizowali skarbiec wileńskiego klasztoru benedyktynek, przechowywany w prywatnej kolekcji w Polsce, który został wywieziony w pierwszych latach powojennych, podczas przesiedlenia ludności polskiej z sowieckiej Litwy. Dzieła te powróciły do Wilna w formie cyfrowej i są prezentowane litewskiej publiczności w wirtualnej galerii.

Kiedy rozpoczęła się repatriacja Polaków, wileńskie benedyk-

tynki postanowiły podzielić się na dwie grupy: jedna pozostała w Wilnie i po zamknięciu kościoła św. Katarzyny w 1948 roku kontynuowała życie zakonne w podziemiu; druga grupa opuściła Wilno w 1946 roku i osiedliła się w opuszczonym klasztorze w Żarnowcu, na północy Polski.

W przededniu II wojny światowej w ścianie kościoła św. Katarzyny wmurowano skarbiec z imponującymi dziełami złotniczymi, a po wojnie część obrazów i sprzętów liturgicznych wywieziono do Polski.

Podczas repatriacji zakonnice wywoziły do Polski cztery skrzynie rękopisów, dwie skrzynie starodruków i ponad 20 obrazów, tkaniny liturgiczne i pisma. Znaczna część tych dzieł przetrwała i do dziś przechowywana jest w klasztorze benedyktynek w Żarnowcu.

Galerię wirtualną można obejrzeć na stronie internetowej Muzeum Dziedzictwa Kościelnego www.bpmuziejus.lt, w dziale „Apie muzeju” („O muzeum”).

Na podst. bpmuziejus.lt

Zmiany w rekrutacji do szkół w Wilnie

Rada Samorządu m. Wilna zatwierdziła zmiany w rekrutacji do szkół ogólnokształcących w stolicy.

Proces zapisów do szkół zacznie się o miesiąc wcześniej niż do tej pory, aby większość uczniów znalazła już swoją przyszłą szkołę przed letnimi wakacjami. Składanie wniosków w systemie elektronicznym rozpocznie się 1 lutego, a wyniki pierwszego naboru zostaną ogłoszone w maju. Pozwoli to szkołom na wcześniejsze tworzenie klas, spokojne planowanie finansowania i zasobów ludzkich, sprawniejszą organizację procesu edukacyjnego, a rodzice szybciej dowiedzą się, czy ich dziecko zostało przyjęte do wybranej szkoły.

Doprecyzowano również procedurę składania dokumentów, etapy rozpatrywania wniosków, terminy ogłoszenia wyników oraz termin podpisywania umów. Skrócono m.in. termin podpisania umowy ze szkołą do 10 dni. Samorząd będzie mógł szybciej rozwiązywać problemy z obciążeniem szkół, w razie potrzeby kierować uczniów do najbliższych placówek z wolnymi miejscami i unikać przepełnionych klas.

Podjęto również decyzję o utworzeniu dodatkowych klas w najgęściej zaludnionych obszarach, gdzie w przyszłym roku szkolnym spodziewany jest znaczny wzrost liczby uczniów.

Cała informacja dotycząca rekrutacji do szkół będzie od 1 stycznia centralnie publikowana w systemie elektronicznym oraz na stronie internetowej <https://svietimas.vilnius.lt>, w sekcji „Aktualna informacja” (Aktualne informacje).

Na podst. vilnius.lt

Litwa i Polska kontynuują współpracę w zakresie pomocy technicznej na kolei

LTG Infra, spółka infrastrukturalna Grupy LTG (Koleje Litewskie), i PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. odnowiły umowę o współpracy, na mocy której Polska będzie udzielać Litwie pomocy technicznej w przypadku wypadków kolejowych na torach europejskich.

Według prezesa Grupy LTG, Egidijusa Lazauskasa, odnowiona umowa jest wzajemnym zobowiązaniem do zapewnienia ciągłości i odporności strategicznego połączenia.

Piotr Wyborski, prezes PKP Polskich Linii Kolejowych S.A., podkreślił, że współpraca ta odzwierciedla wspólną odpowiedzialność krajów za projekt Rail Baltica. Według spółki, chociaż w ciągu ostatnich pięciu lat na tym torze nie odnotowano żadnych wypadków drogowych, umowa jest ważna dla zapewnienia bezpieczeństwa infrastruktury.

Rail Baltica to strategiczny projekt Grupy LTG i Unii Europejskiej oraz największy projekt infrastruktury kolejowej w historii państw bałtyckich, którego realizacja pozwoli na budowę zelektryfikowanej linii kolejowej o europejskim standardzie, łączącej Litwę, Łotwę i Estonię z Europą Środkową i Zachodnią, zapewniając integrację regionalną, mobilność cywilną i wojskową oraz odporność systemu transportowego.

Fot. Marlena Paszkowska

W Wilnie powstanie dodatkowa linia autobusu 3G

Aby ułatwić mieszkańcom Fabianiszek dojazd do centrum miasta, władze Wilna planują w najbliższej przyszłości uruchomić dodatkową linię autobusową 3G.

Decyzja ta została podjęta z uwzględnieniem potrzeb mieszkańców. Nowa linia 3G-A będzie przebiegać na odcinku Rondo w Fabianiszkach–Szeszkinia–Centrum (Zielony Most), ponieważ trasa biegnąca od ulicy Ukmergės do Zielonego Mostu jest właśnie najbardziej intensywnie użytkowana.

Uruchomienie nowej linii autobusowej 3G planowane jest w ciągu najbliższych kilku miesięcy.

Na podst. ELTA

**TYGODNIK
WILEŃSZCZYZNY**

Wydanie internetowe:
www.tygodnik.lt

Zespół
redakcyjny:
Jan Lewicki
Teresa Strumiło

Współpraca:
Monika Urbanowicz

Zygmunt Żdanowicz,
radny samorządu
rejonu wileńskiego

Opracowanie komputerowe:
Sławomir Subotowicz

Wydawca:
ZSA „Rejspa” Kalvins 5,
Sużany, rejon wileński
Kolegium redakcyjne

Adres do korespondencji:
LT-09318 Wilno
tel./fax 275-31-66, e-mail: rejspa@rejspa.lt

„Zadanie współfinansowane ze środków Kancelarii Senatu w ramach sprawowania opieki Senatu Rzeczypospolitej Polskiej nad Polonią i Polakami za granicą w 2025 roku”.

Sejm nie zgodził się na uznanie rodziny z dwójką dzieci za wielodzietną

Sejm odrzucił propozycję, aby uznać rodzinę z dwójką dzieci za rodzinę wielodzietną.

Parlamentarzyści nie zgodzili się na to, aby taka definicja rodziny wielodzietnej, zgłoszona przez posła Karolisa Naimantasa z partii „Švit Niemna”, znalazła się w państwowej koncepcji polityki rodzinnej.

Za przyjęciem projektu głosowało 18 posłów, 33 było przeciw, 28 wstrzymało się od głosu. Sejm nie zgodził się też na zwrócenie projektu autorowi w celu jego poprawienia i odrzucił go.

Gdyby Sejm zatwierdził propozycję posła, rodziny wychowujące dwójkę lub więcej dzieci mogłyby korzystać z ulg, przysługujących rodzinom wielodziet-

nym. Naimantasowi nie udało się przekonać posłów, że jego inicjatywa przyczyni się do poprawy sytuacji demograficznej na Litwie. Zdaniem większości parlamentarzystów, proponowane regulacje wymagałyby dużych na-

kładów finansowych, ale nie zachęcałyby do posiadania większej liczby dzieci.

Obecnie za rodzinę wielodzietną uznaje się rodzinę wychowującą trójkę lub więcej dzieci.

Na podst. lrs.lt

Święta na znaczkach pocztowych

Poczta Litewska wyemitowała w piątek, 21 listopada, dwa świąteczne znaczki pocztowe, które zdobią wycinanki. Autorem serii znaczków „Boże Narodzenie i Nowy Rok” jest Tomas Dragūnas.

Znaczki o nominale 2 euro i 2,10 euro zostały wydrukowane w nakładzie 40 tys. i 25 tys. egzemplarzy. Tegoroczne znaczki świąteczne przedstawiają tradycyjne litewskie wycinanki – dziełnictwo kulturowe, które do dziś nie traci na aktualności.

„Sztuka wycinanki, która narodziła się na Wschodzie w dawnych czasach, dotarła i do naszego kraju. Choć zakorzeniła się na Litwie dopiero w XIX wieku, rozwinęła się tutaj, stając się unikatowym zjawiskiem estetycznym,

go kraju. Choć zakorzeniła się na Litwie dopiero w XIX wieku, rozwinęła się tutaj, stając się unikatowym zjawiskiem estetycznym,

charakterystycznym wyłącznie dla naszej kultury. Tradycja ta, pielęgnowana do dziś, zachowuje archaiczną plastyczność wyrazu i ornamentálną geometrię, odzwierciedlając światopogląd i artystyczną tożsamość narodu” – powiedział cytowany w komunikacie Tomas Dragūnas.

Świąteczne znaczki pocztowe Poczta Litewska emituje rokrocznie od 1994 roku. Najczęściej są to ostatnie znaczki wydane w bieżącym roku.

Fot. Poczta Litewska

Policja prosi o kontakt świadków wypadku w Wilnie

Stołeczna policja szuka świadków wypadku drogowego w Wilnie, w którym zginęła jedna osoba.

Jak poinformował Główny Komisariat Policji Okręgu Wileńskiego, w związku z tym wypadkiem wszczęto dochodzenie.

Do tragicznego w skutkach wypadku doszło 21 listopada około godziny 21.00 na skrzyżowaniu ulic Geležinio Vilko i Mokslininkų. Zderzyły się dwa pojazdy – karetka pogotowia ratunkowego i samochód osobowy marki Audi A3. W wyniku obrażeń odniesionych w wypadku zmarła jedna osoba.

Wileńscy policjanci proszą o pomoc. Osoby, które były świadkami zdarzenia, a także osoby,

które przejeżdżały obok i nagrały okoliczności wypadku drogowego za pomocą wideorejestratorów, proszone są o kontakt ze st. śledczą Ivoną Sobolevskienę

pod numerem telefonu +370 700 56123, e-mail: ivona.sobolevskiene@policija lub dzwoniąc na numer alarmowy 112.

Fot. Lietuvos Policija

Dwa przypadki botulizmu w Wilnie. Zjedli rybę z targowiska

Państwowa Służba Żywności i Weterynarii (VMVT), po otrzymaniu zgłoszenia od Narodowego Centrum Zdrowia Publicznego o dwóch możliwych przypadkach zatrucia toksyną botulinową (jadem kielbasianym), przeprowadziła pilną kontrolę na targowisku w dzielnicy Karolinki, przy ul. L. Asanavičiūtės 35 w Wilnie.

Według wstępnych danych, dwie osoby spożyły suszone ryby

zakupione na targowisku w Karolinkach.

Podczas kontroli ustalono, że suszone ryby na targu sprzedawały dwie sprzedawczynie, zareje-

strowane w VMVT. Inspektorzy stwierdzili poważne naruszenia zasad higieny, przechowywania produktów i in. Podczas kontroli pobrano próbki suszonych płotek. Obecnie przeprowadzane są badania laboratoryjne w celu potwierdzenia ewentualnej obecności Clostridium botulinum w produktach.

Badanie jest w toku. VMVT nie otrzymało więcej zgłoszeń o przypadkach zatrucia.

Na podst. vmvt.lrv.lt

Od przyszłego roku zostanie obniżony próg zaliczenia egzaminu maturalnego

Ministerstwo Oświaty, Nauki i Sportu podjęło decyzję o tymczasowym obniżeniu progu zdawalności państwowego egzaminu maturalnego z 35 do 25 punktów. Procedura ta będzie obowiązywać przez dwa lata – do 31 sierpnia 2027 r.

Według ministerstwa, egzamin powinien być do zdania nie tylko dla absolwentów gimnazjów akademickich czy osób pobierających korepetycje, ale także dla pozostałych uczniów.

Na styczeń 2026 r. planowane są publiczne dyskusje dotyczące dalszych, długoterminowych zmian w systemie państwowego egzaminu maturalnego, w tym progu zdawalności.

Ministerstwo wydłużyło również czas na wybór egzaminów dla maturzystów z 25 listopada do 15 lutego. Jednocześnie wprowadzono publiczny system elektroniczny, który będzie monitorował wybory kandydatów i korygował błędy w danych. Ponadto dyrektorzy szkół będą mogli przełożyć egzaminy w sesji powtórkowej z przyczyn obiektywnych.

Od przyszłego roku będzie można ponownie zdawać egzamin z matematyki w sesji poprawkowej w tym samym roku. Maturzyści, którzy nie zdali państwowego egzaminu maturalnego z języka litewskiego i literatury oraz matematyki na poziomie A, będą mogli wybrać poziom (A lub B), na którym będą powtarzać egzamin. Uczniowie mogli powtarzać tylko egzamin z języka litewskiego i literatury, ponieważ jest to jedyny egzamin obowiązkowy kończący szkołę.

Ponadto zorganizowane zostaną specjalistyczne szkolenia krajowe i międzynarodowe dla osób przeprowadzających egzaminy, opracowujących zadania i recenzentów.

Na podst. ELTA

Nastolatek zasnął podczas zawodów bokserskich

W minioną sobotę, w rejonie wileńskim, podczas meczu bokserskiego ranny został nastolatek.

Około godziny 15.20 nieprzytomny 15-latek (urodzony w 2010 roku) został przewieziony do szpitala w Wilnie ze wsi Kabiszki Wielkie.

Sytuację skomentował dyrektor Centrum Sportu Rejonu Wileńskiego Marian Kaczanowski.

„Tutaj odbyły się zawody o Puchar Centrum Sportu. Chłopcy boksovali na ringu, obaj byli naszymi uczniami, wszystko odbywało się zgodnie z regulaminem. Byłem na zawodach do półtorej godziny po ich rozpoczęciu i sam nie widziałem tego incydentu. Sędzia powiedział, że ten chłopiec wygrał pierwszą rundę, a w drugiej otrzymał cios i zemdlął. Taka jest sytuacja. Trudno mi to komentować, bo nie widziałem momentu incydentu” – powiedział.

Dyrektor przyznał, że był to pierwszy tego typu incydent w historii Centrum Sportu Rejonu Wileńskiego.

„Jeden ratownik medyczny był na miejscu, natychmiast udzielił chłopcu wszelkiej możliwej pomocy. Karetka przyjechała po około 10 minutach, więc zareagowali naprawdę bardzo szybko” – powiedział M. Kaczanowski.

To już drugi nieletni, który odniósł obrażenia podczas uprawiania sportu w tym tygodniu. W środę wieczorem, około godziny 17.45, nieletni (urodzony w 2012 roku) został uderzony w tył głowy krążkiem hokejowym podczas treningu na ulicy Ažuolyno w Wilnie. Dziecko zostało zabrane z areny karetką pogotowia. Nieletni zmarł kilka godzin później w szpitalu z powodu odniesionych obrażeń.

Na podst. ELTA

NOWINY znad Solczy

Z posiedzenia Rady Samorządu Rejonu Solecznickiego

20 listopada podczas posiedzenia Rady Samorządu Rejonu Solecznickiego nie zabrakło konstruktywnych decyzji, mających długoterminową perspektywę. „Przyciąganie” lekarzy i innych specjalistów, planowanie przestrzenne, melioracja, edukacja – to kwestie ważne dla społeczności rejonu.

Samorząd Rejonu Solecznickiego przewidział środki zachęcające dla lekarzy oraz lekarzy rezydentów, którzy zdecydują się pracować w placówkach ochrony zdrowia na terenie rejonu. Zatrudnieni medycy mogą ubiegać się o roczną wypłatę w wysokości 12 000 euro, opłacenie studiów rezydenckich lub mieszkanie służbowe. Na te zachęty mogą liczyć lekarze deficytowych w rejonie solecznickim specjalności: lekarz rodzinny, internista, kardiolog, otorynolaryngolog, okulista, neurolog, endokrynolog, położnik-ginekolog. Lista brakujących specjalistów została sporządzona na podstawie potrzeb podległych samorządowi placówek medycznych. Rada zatwierdziła ją jednogłośnie.

W celu zapewnienia systematycznego kształcenia specjalistów, których brakuje w rejonie, samorząd rejonu solecznickiego od 2023 roku wypłaca stypendia studentom, którzy wybrali kierunki deficytowe.

Zgodnie z decyzją, na początku 2026 roku – po ogłoszeniu naboru – wnioski o stypendium będą mogli składać mieszkańcy rejonu studiujący medycynę, psychologię, pedagogikę specjalną, pracę socjalną, pedagogikę (edukacja wczesnoszkolna, filologia, nauki ścisłe i przyrodnicze, nauki społeczne), ochronę środowiska oraz inżynierię budownictwa.

Lista kierunków jest co roku korygowana zgodnie z potrzebami przedsiębiorstw i instytucji podległych samorządowi. Wysokość stypendium wynosi 250 euro (wypłacane za miesiące nauki i praktyk). Specjaliści wydziału budownictwa i architektury administracji samorządu przygotowali pakiet projektów aktów prawnych, przewidujący rozpoczęcie procedur dotyczących wykorzystania działek na potrzeby publiczne. Zgodnie z decyzją Rady, administracja samorządu zwróci się do Narodowej Służby Ziemiańskiej w sprawie działki w Krakunach, na której planuje się urządzenie przeciwpożarowego zbiornika wodnego.

Działki położone w miejscowościach Koleśniki i Czużekompie zostały wydierżawione komunalnym przedsiębiorstwom UAB „Eišiškių komunalinis ūkis” oraz UAB „Tvarkyba”. Będą one wykorzystane do realizacji ważnych dla mieszkańców projektów wodno-kanalizacyjnych.

Decyzją Rady zatwierdzono nową wersję programu melioracji na 2025 r., finansowanego ze środków państwowych. Program przewiduje prace związane z utrzymaniem urządzeń melioracyjnych, ich remontem oraz inne działania w tym zakresie.

„Ejszyszczenie” na XII Zaduszkach Wileńskich w Olsztynie

Przy dźwiękach walca wileńskiego

W dniach 14–16 listopada zespół pieśni i tańca „Ejszyszczenie” gościł w Olsztynie, biorąc udział w wyjątkowych wydarzeniach – XII Zaduszkach Wileńskich, organizowanych w zabytkowych murach Olsztyńskiego Zamku.

Wydarzenie to, poświęcone pamięci przodków oraz utrwalaniu dziedzictwa kulturowego Ziemi Wileńskiej, zgromadziło licznych gości oraz środowiska pielęgnujące tradycje kresowe. W sobotnie popołudnie Sale Kopernikańskie zamku w Olsztynie wypełniły się dźwiękami walca wileńskiego, kwiatów polskich i pieśni patriotycznych, wprowadzając wszystkich uczestników w atmosferę refleksji, wspomnień i radości. Wydarzenie poprowadził z niezwykłą kulturą słowa duet — Jolanta Maciejewska i Artur Kalicki — nadając całości elegancji i wyjątkowego rytmu. Wspaniałe było dzielić scenę i wspólne chwile z seniorami, młodzieżą z V Liceum Ogólnokształcącego oraz Akademią Trzeciego Wie-

ku, którzy wnieśli do Zaduszek swoją energię i zaangażowanie. Występ zespołu został przyjęty z dużym uznaniem i stanowił ważny element artystycznej części uroczystości.

W drodze powrotnej, na zaproszenie ks. prałata Józefa Midury, zespół uczestniczył w Mszy św. w kościele pw. św. Marii Magdaleny w Rozogach, ubogacając liturgię śpiewem. Po zakończeniu Mszy św. „Ejszyszczenie” wykonali krótki koncert dla zgromadzonych wiernych, po którym zostali podjęci ciepłym i gościnnym obiadem. Za ten gest również składamy serdeczne podziękowania.

Zespół pieśni i tańca „Ejszyszczenie” składa najgłębsze słowa wdzięczności Towarzystwu Przyjaciół Wilna i Ziemi Wileńskiej w Olsztynie. Nasze szczególne podziękowania kierujemy do prezesa Towarzystwa, dr. Piotra Bojarskiego za zaproszenie, ogromne wsparcie oraz niezwykle ciepłe i gościnne przyjęcie, które towarzyszyło nam przez cały pobyt

w Olsztynie. Dziękujemy także Pawłowi Bielinowiczowi za życzliwość, zaangażowanie i wszelką okazaną pomoc przy organizacji naszego wyjazdu — dzięki Wam czuliśmy się jak w gronie najbliższych przyjaciół.

Wyrazy wdzięczności kierujemy również do Barbary Mickiewicz, dyrektorki Centrum Rozrywki i Biznesu w Ejszyszkach za pokrycie kosztów przejazdu, co umożliwiło nasz udział w tym wyjątkowym i ważnym wydarzeniu kulturalnym. Dzięki temu wsparciu mogliśmy godnie reprezentować naszą małą Ojczyznę i dzielić się dziedzictwem Wileńszczyzny na Warmińskiej Ziemi.

Listopad jest czasem refleksji i pamięci, dlatego udział w Zaduszkach Wileńskich stał się dla zespołu doświadczeniem głębokim, wzruszającym i umacniającym poczucie wspólnoty. Zespół powrócił z wyjazdu z niezapomnianymi wrażeniami, poczuciem wdzięczności i satysfakcją z możliwości reprezentowania kultury Ziemi Wileńskiej.

Serce polskiej obecności w Nowej Wilejce

(Dokończenie ze str. 1)

podczas uroczystości Helena Juchniewicz, dyrektorka Gimnazjum im. Józefa Ignacego Kraszewskiego. Podkreśliła, że „jako polska szkoła na Litwie kształcimy młode pokolenie obywateli, którzy potrafią dumnie łączyć swoją polską tożsamość z odpowiedzialnością za kraj, w którym żyjemy”.

Placówka otwarta na świat

Rozlokowane w wileńskiej dzielnicy Nowa Wilejka polskie gimnazjum ma wiele powodów do dumy z osiągnięć uczniów, absolwentów, nauczycieli. Posiada nowoczesną przestrzeń edukacyjną – pracownię przedmiotową, technologiczną i sensoryczną, laboratorium z języka litewskiego oraz nauk przyrodniczych, zieloną klasę z amfiteatrem, park rodzinny, ścieżkę zdrowia. W placówce rusza wdrażanie nauczania indywidualnego i personalizowanego z wykorzystaniem sztucznej inteligencji. Dumą szkoły jest nowoczesny kompleks sportowy – boisko z kortem tenisowym. To szkoła otwarta na świat – współpracuje z Polonią oraz uczelniami oraz szkołami na Litwie i w Polsce.

„Dzisiejsze jubilatka – Gimnazjum imienia Józefa Ignacego Kraszewskiego – to nie tylko budynek, to serce polskiej obecności w Nowej Wilejce, to dom tradycji, pracy, miłości do języka ojczystego i odpowiedzialności za przyszłość – mówiła Juchniewicz. – Życzę naszej szkole, aby kolejne dekady były czasem pokoju, rozwoju i dumy, aby zawsze była miejscem gdzie polskie dziecko znajdzie troskę, wychowanie, wiedzę i swoją drogę ku przyszłości. Niech żyje nasza szkoła! Niech żyje polska wspólnota w Nowej Wilejce”.

To, że Gimnazjum im. J. I. Kraszewskiego jest ważną częścią życia Wilna i polskiej społeczności na Litwie, świadczył liczny udział gości, byłych nauczycieli, absolwentów, rodziców w uro-

czystości jubileuszowej. Święto odbyło się w Centrum Kultury w Nowej Wilejce, aby pomieścić wielkie grono przyjaciół szkoły.

Szkoła jako wspólnota

To bardzo zacna szkoła. Tak o szkole-jubilatce powiedział prezes Związku Polaków na Litwie, poseł do Parlamentu Europejskiego Waldemar Tomaszewski. W imieniu ZPL, największej polskiej organizacji społecznej na Litwie, złożył życzenia dla całej społeczności gimnazjum.

„Szkoła polska na Litwie jest po prostu najlepsza spośród wszystkich. Nie jest wyjątkiem również Gimnazjum im. Józefa Ignacego Kraszewskiego, była szkoła nr 26. Wielu zacnych absolwentów tę szkołę ukończyło, w tym wieloletni prezes ZPL Michał Mackiewicz – mówił Tomaszewski. Zaznaczył, że polska szkoła to wielka wartość sama w sobie. Odbywają się tu niespotykane w innych szkołach imprezy, takie jak studniówki, bale maturalne i inne. Powodem do dumy jest też ostatnia inicjatywa polskich szkół na Litwie – polonez maturalny. Wszystko to, jak podkreślił lider ZPL, świadczy o wielkiej wspólnocie nauczycieli, dyrekcji, personelu, rodziców, uczniów i absolwentów szkół polskich na Litwie. „Co by ktoś nie myślał, nie planował – polską szkołę nikt nie zniszczy i to udowodnił. Po prostu jest najlepsza i taka powinna być, i daje przykład dla wszystkich innych szkół” – mówił Tomaszewski.

Życzenia, podziękowania i nagrody

Podczas uroczystości Tomaszewski w imieniu ZPL uhonorował nauczycieli za zasługi w krzewieniu polskości na Litwie. Złote Medale ZPL otrzymali: nauczycielka klas początkowych Irena Kogarko, polonistka Wanda Andruszaniec, pedagog socjalna Ewa Palkowska i nauczyciel historii Waldemar Szelkowski. Wręczył

też dyplomy uznania dla wyróżnionych nauczycieli: Janinie Stupienko, Czesławie Kovalauskienė, Łucji Czetyrkowskiej, Jadwidze Puksza, Jolancie Raczewskiej, Julii Dowgiało, Jadwidze Borowej, Zycie Kobiak, Ricie Gvazdaitytė, Teresie Bożerodkiej, Tatianie Kożeniewskiej, Wiolecie Kierbiedź, Teresie Adamowicz i Annie Bakuło. Dyrektorka Helenie Juchniewicz, która już wcześniej została uhonorowana Złotym Medalem ZPL, Tomaszewski wręczył kwiaty.

Jak na piękny jubileusz przystało było wiele kwiatów, gratulacji, życzeń, nagród i podziękowań. Skierowano wiele ciepłych słów do uczniów i nauczycieli, a całej szkole życzone kolejnych lat pełnych inspiracji i rozwoju. W imieniu władz stołecznego samorządu życzenia złożyli wice-

na doradczynie samorządu Alina Kowalewska. Dyrektor Departamentu Mniejszości Narodowych Dainius Babilas przybył nie tylko z życzeniami, ale i odznaką honorową dla dyrektorki Heleny Juchniewicz, pamiątkową nagrodą dla lituanistki Ievy Čereškaitė i podziękowaniem dla nauczyciela fizyki Pawła Stankiewicza.

Zgrana społeczność

Obecna na uroczystości posłanka na Sejm, ministra sprawiedliwości Rita Tamašunienė powiedziała, że jest bardzo wzruszona, widząc tak zgraną społecz-

ność szkolną, pełną życia, radości i pomysłów. A to, że święto szkoły odbywa się poza jej murami, w Centrum Kultury w Nowej Wilejce, świadczy o jej ogromnej społeczności. „To chyba dobry znak. Tak zgrana wspólnota – rodzice, uczniowie, pracownicy,

nach szkół i partnerów z Polski. Należy tu wymienić Dariusza Piotra Bonisławskiego, prezesa Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”, które od wielu lat wspiera polskie placówki edukacyjne na Litwie, w tym szkołę w Nowej Wilejce. „Szkoła to ludzie. Na ręce pani dyrektor chciałem złożyć ogromne gratulacje, że ci ludzie, którzy pod pani kierunkiem, a wcześniej pod kierunkiem pani wspaniałych poprzedników, tworzyli piękną historię tej szkoły, noszącą imię polskiego pisarza” – powiedział Bonisławski. Powiedział, że jest dumny z wieloletniej współpracy, która łączy gimnazjum w Nowej Wilejce i „Wspólnotę Polską”.

„Jesteśmy dumni z pięknego gimnazjum i dorobku całej społeczności szkolnej” – powiedziała wiceprezesa rejonu wileńskiego, radna m. Wilna Edyta Tamošiūnaitė. Wyraziła też nadzieję, że szkoła doczeka się dobudówki, o której marzy.

Prezentacja książki i jubileuszowej piosenki

Z okazji 80-lecia Gimnazjum im. J. I. Kraszewskiego powstała wyjątkowa książka poświęcona jej dziejom, ludziom i wspomnieniom. Jej tytuł brzmi „Gimnazjum imienia Józefa Ignacego Kraszewskiego – filarem polskości”. Publikacja ta powstała pod redakcją dyrektorki Heleny Juchniewicz, a autorkami są nauczycielki Wanda Andruszaniec i Regina Paszuta.

Święto szkoły stało się okazją do zaprezentowania tej książki, będącej ciekawym świadectwem ośmiu dekad gimnazjum, dla szerszej publiczności. „Powstała książka jest nie tylko zapisem wydarzeń, to przede wszystkim portrety ludzi, którzy przez lata tworzyli fundament polskości w Nowej Wilejce” – podkreśliła dyrektorka Helena Juchniewicz.

Każdy uczestnik święta otrzymał książkę w prezencie.

Na zakończenie uroczystości wszyscy mieli okazję posłuchać jubileuszowej piosenki. To prezent szkole od absolwentki Marty Klementowicz, która w taki oto niezwykle sposób postanowiła uczcić 80-lecie Gimnazjum im. J. I. Kraszewskiego.

Fot. Wiktor Jusiel

Fotoreportaż patrz na str. 6 „Roty”

Seniorzy z Rudomina gościli w Ławaryszkach

Mile spędzony czas

Jesień to pora roku, która wielu osobom kojarzy się z nostalgią, spokojem i odpoczynkiem. Złote liście, chłodniejsze powietrze, krótsze dni – wszystko to sprawia, że człowiek spowalnia tempo życia. Dla seniorów jesień może być nie tylko pięknym czasem, lecz także okresem szczególnych wyzwań.

Wraz z nadejściem coraz krótszych dni i dłuższych wieczorów wiele osób starszych doświadcza obniżenia nastroju, poczucia samotności, a czasem nawet sezonowej depresji. Dlatego tak ważne jest urozmaicanie seniorom ponurych dni i długich jesiennych wieczorów, aby były one źródłem radości, a nie smutku. Najprostszym sposobem na poprawę nastroju jest towarzystwo innych osób. Organizowanie kameralnych spotkań w miłym miejscu, rozmowy przy herbacie, wspólne śpiewanie czy słuchanie muzyki –

wszystko to sprawia, że dni nabierają ciepła. O dobre samopoczucie seniorów troszczy się Centrum Kultury w Rudominie oraz jego filie w różnych miejscowościach rejonu wileńskiego.

21 listopada seniorzy z Rudominy, zrzeszeni w Klubie Seniorów „Złoty Wiek”, pod kierownictwem Marii Simanowicz, gościli w Ławaryszkach. Zostali zaproszeni na spotkanie „Złota jesień przyjaźni”, które odbyło się w tamtejszym Centrum Kultury – filii Centrum Kultury w Rudominie. W wydarzeniu udział wzięli również zespół „Mickunianka” z Mickun, pod kierownictwem Haliny Tomaszewicz, oraz Koło Seniorów „Młodzi Duchem” z Ławaryszek, prowadzone przez Henryka Siewlewicza. Przybyłych gości serdecznie przywitała Aleksandra Olszewska, administratorka Centrum Kultury w Ławaryszkach. Podziękowała za

liczne przybycie i życzyła wszystkim miłej zabawy.

Podczas spotkania seniorzy mieli okazję zaprezentować swoje talenty artystyczne. Każdy Klub Seniorów wystąpił na scenie i zaśpiewał piękne piosenki ze swojego repertuaru – patriotyczne, żartobliwe, ludowe, biesiadne i wiele innych. Po występach uczestnicy wzięli udział w wesołych grach. Dużo radości przyniosła zabawa „Balonowe pytania”, polegająca na wykonywaniu zadań zapisanych na karteczkach ukrytych wewnątrz baloników.

Następnie przyszedł czas na poczęstunek. Przy pięknie ude-

korowanych stolikach, pełnych smakołyków, seniorzy rozmawiali przy kawie, dzieląc się wspomnieniami, wrażeniami i planami na przyszłość. Wszyscy zostali również zaproszeni do wspólnego śpiewania znanych piosenek. Niektórzy uczestnicy, poruszeni panującą atmosferą, zaczęli tańczyć.

Seniorzy, którzy przybyli na spotkanie, mogli także obejrzeć wystawę fotograficzną „Młodość w kadrze – wspomnienia”. Na zakończenie seniorzy z Rudomina zaśpiewali piosenkę „O jak przyjemnie było razem nam z Wami być”, dziękując za mile spędzony czas.

Spotkanie dostarczyło uczest-

nikom mnóstwo pozytywnej energii i uśmiechu. Atmosfera była naprawdę wyjątkowa – pięknie, wesoło i smacznie! Seniorzy mieli okazję spędzić czas razem, serdecznie porozmawiać i świetnie się zabawić. Takie wydarzenia są wspaniałą okazją do budowania wspólnoty, dzielenia się radością i aktywizowania osób starszych.

Seniorzy z Rudomina pragną serdecznie podziękować organizatorom, a szczególnie Aleksandrze Olszewskiej i Henrykowi Siewlewiczowi, za zaproszenie i wspaniale spędzony czas.

Inf. i fot. Centrum Kultury w Rudominie

Podsumowanie rejonowego konkursu „KSIĄŻKA W OBIEKTYWIE” w Rudowsiach

Szeroka paleta interpretacji

W październiku na terenie rejonu wileńskiego odbył się kreatywny konkurs fotograficzny „KSIĄŻKA W OBIEKTYWIE”, który zachęcił mieszkańców różnych pokoleń do twórczego spojrzenia na świat literatury.

Do organizatorów napłynęły 23 prace, ukazujące książkę w rozmaitych, często zaskakujących ujęciach. Każdej fotografii towarzyszyła myśl, cytat lub krótka refleksja, która podkreślała przekaz i wzbogacała odbiór prac.

Konkurs został zorganizowany przez Oddział Żłobka – Przedszkola „100 kolorów” w Niemenczynie, Centrum Wielofunkcyjne oraz Filię Centralnej Biblioteki Samorządu Rejonu Wileńskiego (dalej – CBRW) w Rudowsiach.

Nadesłane prace oceniało

trzyosobowe jury w składzie: Agnieszka Klukowska – koordynatorka Centrum Wielofunkcyjnego w Rudowsiach i inicjatorka konkursu; Grażyna Lapunienė – bibliotekarka Filii CBRW w Rudowsiach; Diana Lavrukaitis – fotografka oraz sponsorka głównej nagrody. Jury podkreśliło wysoki poziom artystyczny zdjęć, oryginalność kompozycji i pomyślność w interpretacji motywu książki.

Gratulujemy zwycięzcom: Alinie Adamowicz, zdobywczyni I miejsca w konkursie za zdjęcie pt. „Veidaknygė”, Gabrieli Boroszko, zdobywczyni II miejsca za zdjęcie pt. „Meilė iš knygos prabyla širdimi”, zdobywcom III miejsca – Andželice Trumpakais za zdjęcie pt. „Baisu, kaip įdomu skaityti!”

i Edwinowi Parszuto za zdjęcie pt. „W ramie opowieści” / „Įrėmintas istorijomis” / „Framed by Stories”. Także nagrody za kreatywność otrzymały: Marina Andruskevicienė za zdjęcie pt. „Minties pusiausvyra” oraz Dorothea Parszuto za zdjęcie pt. „Droga do wiedzy” / „Kelias į žinias”.

18 listopada w Wielofunkcyjnym Centrum w Rudowsiach odbyło się uroczyste otwarcie wystawy pokonkursowej połączone z wręczeniem nagród. W wydarzeniu wzięli udział laureaci oraz organizatorzy, którzy mieli okazję porozmawiać z twórcami o ich artystycznych inspiracjach i refleksjach. Wystawa ukazuje szeroką paletę interpretacji tematu książki – zarówno poprzez obraz, jak i towarzyszące mu słowo.

Organizatorzy składają ser-

deczne podziękowania wszystkim uczestnikom za udział, a partnerom i sponsorom za wsparcie, a byli to: Żłobek – Przedszkole „100 kolorów” w Niemenczynie, Centralna Biblioteka Samorządu Rejonu Wileńskiego i Diana Lavrukaitis

Konkurs „KSIĄŻKA W OBIEKTYWIE”, po raz kolejny potwierdził, że literatura może inspirować do wyjątkowych, artystycznych poszukiwań – zarówno w fotografii, jak i w refleksji.

Grażyna Lapunienė
Fot. organizatorzy

Pozytywne emocje w Bezdanach

(Dokończenie ze str. 1)

W święcie wzięło udział około 90 osób, w tym ponad 50 osób z różnymi niepełnosprawnościami, mieszkających na terenie samorządu rejonu wileńskiego, reprezentujących domy opieki społecznej w Podbrzeziu, Prudziszkach i Kosinie, domu samopomocy w Piekieszkach oraz Centrum Diennej Aktywności w Niemenczynie. Na początku uroczystości uczniowie gimnazjum przygotowali występ dla uczestników, a następnie wicemistrz rejonu wileńskiego Edyta Tamošiūnaitė, dyrektor administracji samorządu Vytautas Vansavičius, sta-

rosta gminy Bezdany Danuta Klimaszevska oraz dyrektor Centrum Sportu Rejonu Wileńskiego Marian Kaczanowski powitali zebranych, życząc im powodzenia w zawodach, dobrego nastroju i pozytywnych emocji. Podczas wydarzenia uczestnicy mogli sprawdzić swoje umiejętności w siedmiu dyscyplinach sportowych: warcabach, badmintonie, bocci, cornhole, rzutach do kosza, darcie oraz tenisie stołowym. Zwycięzcy poszczególnych konkurencji zostali nagrodzeni medalami i upominkami. Wszyscy uczestnicy otrzymali także pamiątkowe medale, dyplomy

i słodkie nagrody (miód) ufundowane przez Centrum Sportu Rejonu Wileńskiego, a także upominki od administracji samorządu rejonu wileńskiego. Medale, dyplomy i nagrody uczestnikom wręczyli dyrektor administracji Vytautas Vansavičius oraz przewodniczący Rady ds. Dobrobytu Osób z Niepełnosprawnościami Žilvinas Mišeikis. W wydarzeniu uczestniczyli również koordynatorka ds. osób z niepełnosprawnościami rejonu wileńskiego Janina Girucka, starszy specjalista Wydziału Zdrowia i Sportu Evaldas Martinka oraz główna specjalistka tego wydziału Krystyna Małyszko.

Organizatorzy dziękują uczestnikom i gościom za ciepłe słowa i wsparcie, a w szczególności dyrektorze Gimnazjum im. J. Słowackiego w Bezdanach, Wiesławie Wojnicz, za bardzo serdeczne

przyjęcie, dzięki któremu wszyscy uczestnicy i goście zostali przyjęci wyjątkowo gościnnie.

Adam Sipowicz,
zastępca dyrektora Centrum Sportu Rejonu Wileńskiego

W stolicy

Wilno oficjalnie Europejską Stolicą Świąt Bożego Narodzenia 2025

Oficjalnie Europejską Stolicą Świąt Bożego Narodzenia 2025 ogłoszone Wilno zaprezentowało program wydarzeń świątecznych. Oczekiwanie na Boże Narodzenie w mieście rozpocznie się od zapalenia świec na pl. Katedralnym, otwarcia lodowiska na pl. Ratuszowym, w starostwach organizowane będą imprezy dla społeczności lokalnych, a mieszkańców Wilna i gości stolicy w klimat dzieciństwa przeniesie Dzień Bożego Narodzenia.

W ramach prezentacji programu odbyło się również tradycyjne spotkanie Świętych Mikołajów – na pl. Katedralnym, gdzie rozpoczęto już prace przy ustawianiu choinki, zebrało się kilkunastu Świętych Mikołajów z Litwy i zagranicy. Podpisując deklarację, potwierdzili, że Boże Narodzenie na pewno się odbędzie, a Wilno,

które stało się Europejską Stolicą Świąt Bożego Narodzenia 2025, zadbało o to, by okres świąteczny był naprawdę imponujący.

Już trzeci rok z rzędu Wilno zdoła naturalną choinką, którą w tym roku sprezentowali miastu mieszkańcy Pogir w rejonie wileńskim. O wygląd świątecznej choinki zadba firma „Lumidėja”. Rozpoczęcie sezonu świątecznego stolica ogłosi w ostatnią sobotę listopada. Uroczystość zapalenia lampek na bożonarodzeniowej choince w Wilnie w sobotę, 29 listopada, od godz. 19.30 będzie transmitowała Litewska Telewizja.

W programie tegorocznego festiwalu „Boże Narodzenie w stolicy” nie brakuje nowości. Doskonale komponują się one z tradycyjnymi wydarzeniami, które mieszkańcy Wilna już polubili. Międzynarodowa komisja uzna-

ła to za jeden z głównych powodów, dla których Wilno otrzymało tytuł Europejskiej Stolicy Świąt Bożego Narodzenia 2025. Organizatorzy tegorocznego festiwalu „Boże Narodzenie w stolicy” podkreślają, że Wilno bardzo odpowiedzialnie przygotowuje się do rozpoczęcia sezonu świątecznego pod znakiem Europejskiej Stolicy Świąt Bożego Narodzenia. By stworzyć świąteczną atmosferę w mieście, dekorowane są przestrzenie publiczne, skwery, place, a także mosty, ronda oraz główne ulice.

By mieszkańcy Wilna i goście miasta nie zgubili się w gąszczu świątecznych dekoracji i wydarzeń, wszystkie informacje na ich temat są podawane na oficjalnej stronie internetowej kaledossostine.lt oraz na poświęconym okresowi świątecznemu profilu w mediach społecznościowych.

Wzmocnienie ochrony miasta

Samorząd m. Wilna i Służba Bezpieczeństwa Publicznego przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych podpiszą umowę o współpracy w zakresie rozwoju ochrony ważnych obiektów w stolicy.

Zgodę na to wydała Rada Samorządu m. Wilna. Umowa ta określi funkcje i uprawnienia instytucji w zakresie wzmocnienia ochrony miasta i odporności na potencjalne zagrożenia, w tym – ataki bezzałogowych statków powietrznych. Koncepcja tej współpracy polega na utworzeniu mobilnych grup ogniowych. Grupy te dysponowałyby zmodyfikowanymi środkami transportu, które umożliwiłyby wykrywanie celów powietrznych i ich neutralizację. Działałyby one wspólnie z Wojskiem Litewskim i byłyby w stanie samodzielnie neutralizować cele bliskiego zasięgu, chroniąc obiekty o szczególnym znaczeniu.

Pełna realizacja koncepcji będzie wynikiem długotrwałej współpracy. W ciągu pierwsze-

go roku planowany jest zakup platform do systemów antydronowych oraz opracowanie standardu infrastruktury krytycznej dla dalszych działań. W celu poprawy gotowości na sytuacje ekstremalne Służba Bezpieczeństwa Publicznego zobowiąże się do corocznego organizowania i przeprowadzania szkoleń, w których udział brałoby co najmniej 20 funkcjonariuszy stołecznej gru-

py porządku publicznego. Obie instytucje będą też wspólnie brały udział w organizowanych przez samorząd ćwiczeniach z zakresu bezpieczeństwa cywilnego, mobilizacji, sytuacji kryzysowych i innych. Przedstawiciele Służby Bezpieczeństwa Publicznego zgodnie ze swoimi kompetencjami będą się angażować w projekty związane z zarządzaniem sytuacjami kryzysowymi.

§ Zapytaj, nie zbłądzisz!

Porady prawne

Ile pieniędzy trzeba odłożyć na „czarną godzinę”?

Chociaż specjaliści finansowi zalecają posiadanie „poduszki” finansowej w wysokości co najmniej trzymiesięcznego wynagrodzenia, jeden na pięciu mieszkańców Litwy nie ma zgromadzonych żadnych oszczędności na nieprzewidziane wydatki.

„Zazwyczaj zaleca się, by jedna osoba miała zgromadzoną rezerwę równą co najmniej trzymiesięcznemu wynagrodzeniu, a rodzina lub osoba z zobowiązaniami finansowymi – sześć- lub dwunastomiesięczną. Taka „poduszka” finansowa daje poczucie bezpieczeństwa i pozwala łatwiej przetrwać nieprzewidziane sytuacje – na przykład, nagłą utratę pracy lub chorobę. Niestety, sondaż wykazał, że aż 18 proc. mieszkańców Litwy nie jest zabezpieczonych przed takimi nieprzewidzianymi sytuacjami – mówi dyrektor ds. usług biznesowych banku „Urbo” Julius Ivaška.

Sondaż wykazał, że 30 proc. mieszkańców Litwy ma zgromadzoną rezerwę finansową w wysokości sześciomiesięcznego lub wyższego wynagrodzenia. Kolejna prawie jedna czwarta część mieszkańców (23 proc.) posiada oszczędności równe wynagrodzeniu za trzy do pięciu miesięcy. 21 proc. respondentów podało, że zgromadziło kwotę odpowiadającą wynagrodzeniu za jeden-dwa miesiące, a 8 proc. respondentów nie zgromadziło nawet kwoty odpowiadającej wynagrodzeniu za jeden miesiąc.

Kolejna ujawniona w sondażu tendencja – więcej zgromadzonych oszczędności mają starsi mieszkańcy. Wśród najmłodszych respondentów – w wieku 18–25 lat – jedna trzecia nie posiada żadnych oszczędności. Natomiast w grupie respondentów w wieku 56 lat i starszych aż 36,8 proc. zgromadziło rezerwę finansową przekraczającą sześciomiesięczne wynagrodzenie.

„Na świadomość finansową lub możliwości finansowe wpływ ma również status rodziny: jedna trzecia respondentów będących w związku małżeńskim lub partnerskim posiada zgromadzoną rezerwę finansową wystarczającą na co najmniej pół roku, podczas gdy wśród osób samotnych odsetek ten wynosi tylko 24,6 proc.” – mówi J. Ivaška. Według niego, również samotni respondenci częściej nie mają żadnych rezerw finansowych – takich osób jest aż 20 procent. Wśród osób pozostających w związku lub mających rodzinę tylko niecałe 15 proc. nie ma żadnych oszczędności.

Ekspert finansowy podkreśla, że posiadanie rezerwy finansowej powinno być jednym z głównych aspektów tworzenia budżetu osobistego i zarządzania nim. „Nikt z nas nie jest zabezpieczony przed chorobą czy innymi nieprzyjemnymi sytuacjami. Gdy jednak zdarzy się nieszczęście, zgromadzone środki pomagają łatwiej rozwiązać problem i chronią przed niepotrzebnym stresem” – podkreśla Ivaška, dodając, że rezerwa finansowa może pomóc również w sytuacjach domowych, na przykład, w razie konieczności pilnego remontu samochodu czy mieszkania. Według niego, można zacząć oszczędzać nawet od niewielkich kwot – ważne jest, by robić to regularnie.

„Zaczynając nawet od 20 euro miesięcznie, wyrobisz sobie nawyk regularnego odkładania określonej kwoty. Później będziesz mógł przejść do zalecanej przez ekspertów formuły zarządzania budżetem osobistym „50-30-20”. Oznacza ona, że połowa miesięcznych dochodów przeznaczana jest na niezbędne wydatki – utrzymanie mieszkania, wyżywienie, opłacenie rachunków, samochód itp. 30 proc. można przeznaczyć na przyjemności i czas wolny, a 20 proc. należy odłożyć na „czarną godzinę” – radzi Ivaška. Według niego, rezerwa finansowa nie jest luksusem, ale koniecznością. To swego rodzaju zabezpieczenie, które pozwala łatwiej przetrwać trudniejsze okresy w życiu i zwiększa zarówno bezpieczeństwo materialne, jak i psychologiczne.

Zaproszenie do wspólnego świętowania rocznic wieloletnich małżeństw

15 grudnia br. odbędzie się przyjęcie poświęcone uczczeniu par małżeńskich obchodzących w tym roku jubileusze ślubu.

Stołeczny samorząd w imieniu mera zaprasza pary, które w 2025 roku obchodzą złote (50 lat), szmaragdowe (55 lat), diamentowe (60 lat) lub żelazne (65 lat) gody, do wspólnego świętowania tych rocznic. Pary, które chcą wziąć udział w uroczystości, powinny do 11 grudnia wypełnić ankietę – mogą to zrobić za nich również członkowie rodziny lub bliscy przyjaciele.

Ważne, by rocznica była obchodzona w 2025 roku i by przynajmniej jedno z małżonków było zameldowane w Wilnie. Do 12 grudnia br. samorząd wysła potwierdzenie rejestracji na podany adres mailowy.

Prognoza pogody na tydzień						
Czwartek 27 listopada	Piątek 28 listopada	Sobota 29 listopada	Niedziela 30 listopada	Poniedziałek 1 grudnia	Wtorek 2 grudnia	Środa 3 grudnia
2°C	1°C	2°C	4°C	3°C	4°C	4°C
-1°C	-1°C	-2°C	2°C	2°C	2°C	3°C
Księżyc:						
XI 28		XII 05	XII 11	XII 20		

KALENDARZ CODZIENNY

Czwartek, 27 listopada I niedziela adwentu NMP od Cudownego Medalika Słońce: wsch. – 8.09, zach. – 16.02 Długość dnia – 7 godz. 53 min. <i>Dominika, Gustawa, Maksyma, Małgorzaty, Waleriana, Wirgiliusza</i>	Słońce: wsch. – 8.14, zach. – 15.59 Długość dnia – 7 godz. 45 min. <i>Andrzeja, Fryderyka, Justyny, Tadei</i>
Piątek, 28 listopada Słońce: wsch. – 8.11, zach. – 16.01 Długość dnia – 7 godz. 50 min. <i>Berty, Jakuba, Stefana, Zdzisława</i>	Poniedziałek, 1 grudnia Światowy Dzień Walki z AIDS Słońce: wsch. – 8.16, zach. – 15.59 Długość dnia – 7 godz. 43 min. <i>Aleksandra, Blanki, Edmunda</i>
Sobota, 29 listopada Andrzejką Słońce: wsch. – 8.12, zach. – 16.00 Długość dnia – 7 godz. 48 min. <i>Błażeja, Darii, Franciszka, Saturnina</i>	Wtorek, 2 grudnia Słońce: wsch. – 8.17, zach. – 15.58 Długość dnia – 7 godz. 41 min. <i>Aurelii, Balbiny, Pauliny, Rafała</i>
Niedziela, 30 listopada Pierwsza Niedziela Adwentu	Środa, 3 grudnia Dzień Osób Niepełnosprawnych Słońce: wsch. – 8.19, zach. – 15.57 Długość dnia – 7 godz. 38 min. <i>Franciszka, Ksawerego, Lucjusza</i>

27 LISTOPADA 1942 – urodził się Jimmi (właśc. James Marshall) Hendrix, amerykański gitarzysta wirtuoz (najwybitniejszy w historii muzyki rockowej), wokalista (zm. 1970).	30 LISTOPADA 1942 – zmarł w łagrze na Altaju Donatas Malinauskas, litewski polityk i dyplomata, sygnatariusz Aktu Niepodległości Litwy z 1918 (ur. 1869).
28 LISTOPADA 1772 – urodził się Luke Howard, brytyjski chemik, farmaceuta, meteorolog, twórca nowoczesnej klasyfikacji chmur (dał nazwy <i>cirrus, stratus, cumulus</i>) (zm. 1864).	1972 – papież Paweł VI wydał Konstytucję Apostolską <i>Sacram Unctionem Infirmorum</i> o namaszczeniu chorych.
1922 – urodził się Leszek Lorek, reżyser, współzałożyciel Studia Filmów Rysunkowych w Bielsku-Białej, współautor plastycznych postaci <i>Bolka i Lolka</i> , laureat festiwalu w Mar del Plata’ 1962 za <i>Scyzoryk</i> (zm. 1977).	1 GRUDNIA 1972 – zmarła Maria Róża Pellesi (od Jezusa, właśc. Bruna Aldina Pellesi), błogosławiona, włoska zakonnica, apostołka edukacji (ur. 1917).
1942 – w nocy na Zamajsczyźnie Niemcy rozpoczęli masowe wysiedlenia Polaków (I etap trwał do III 1943).	2 GRUDNIA 1422 – zmarł abp gnieźnieński Mikołaj Trąba, od 1417 pierwszy prymas Polski, podkanclerzy koronny, abp halicki (ur. 1358).
– urodził się w Mizocz (ob. Ukraina) Jonasz (jako Janusz) Kofta, poeta, satyryk, dramaturg, piosenkarz, współzałożyciel i wykonawca kabaretu Pod Egidą (zm. 1988); autor tekstów piosenek <i>Wakacje z blondynką, Jej portret</i> .	1872 – zmarł Wincenty Ferreriusz Jakub Pol, poeta, geograf, pochodzenia niemieckiego, powstaniec listopadowy, kawaler Orderu Virtuti Militari (ur. 1807).
29 LISTOPADA 1742 – zmarł Franciszek Antoni (właśc. Giovannelli) Fasani, święty, włoski franciszkanin konwentualny (OFMConv) (ur. 1681).	1942 – na Uniwersytecie w Chicago (USA) pod kierunkiem E. Fermiego został uruchomiony pierwszy reaktor jądrowy CP-1.
1772 – zakończyła się obrona klasztoru oo. karmelitów bosych w Zagórz (woj. podkarpackie) – poddanie wojskom rosyjskim, ostatnia bitwa konfederacji barskiej.	3 GRUDNIA 1872 – urodził się Guido Holzknecht, austriacki radiolog, w 1902 opracował dozometr (chromoradiometrem) (zm. 1931).
	1992 – został wysłany pierwszy SMS. Neil Papworth, z komputera w sieci Vodafone w W. Brytanii składał kolegom życzenia z okazji Świąt.

Wl. P.

** OSTATNIA STRONA ** OSTATNIA STRONA **

Raport: młodzi coraz częściej weryfikują informacje za pomocą chata GPT i uznają, że podaje prawdę

Młodzi weryfikuje informacje w sposób intuicyjny. Coraz częściej stosują do tego chata GPT, uważając, że podaje prawdziwe informacje - wynika z raportu dotyczącego podatności młodzi na dezinformację i teorie spiskowe.

W poniedziałek, 24 listopada w Sejmie RP odbyła się konferencja „Między faktem a feedem. Prezentacja raportu z badań jakościowych dotyczących podatności młodzi na dezinformację i teorie spiskowe”.

Współautor raportu dr Konrad Ciesiołkiewicz zwrócił uwagę, że radykalizacja młodych odbywa się obecnie zwłaszcza za pośrednictwem platform społecznościowych i komunikatorów, do których państwo nie ma dostępu, ponieważ są one szyfrowane. Zwrócił uwagę, że autorzy tego rodzaju treści bardzo często posługują się atrakcyjnymi formami o wysokim stopniu estetyki, które zawierają humor, przez co są łatwo przyswajalne dla młodych.

Jak zauważył, obniża się obecnie wiek radykalizacji młodych. - Kryteria radykalizacji spełniają 10, 11-letnie osoby. (...) Powinniśmy potraktować więc ich jako grupę krytycznie ważną, jako „miękkie podbrzusze systemu bezpieczeństwa społecznego, z punktu widzenia kondycji psychospołecznej”.

Ciesiołkiewicz wymienił kilka zniekształceń poznawczych, m.in. efekt grupy wewnętrznej, autorytetu, zjawiska wrogich mediów, zasady podczepienia się do reszty, humoru oraz wyższości obrazu nad tekstem.

- Badanie potwierdziło nasze hipotezy, że młode osoby czerpią informacje z mediów społecznościowych, zwłaszcza z YouTube oraz platformy TikTok. Bardzo często nie szukają ich aktywnie, tylko informacje do nich wpadają, co nazywane jest Effects of the

News-Finds-Me. Choć nie dotyczy ono tylko młodych, to jednak oni są szczególnie na niego podatni - powiedziała współautorka raportu Maria Wierzbicka-Tarkowska. Dodała, że przez to, iż informacją rządzi algorytm, to „odbiorcy obserwują melanż treści rozrywkowych z treściami politycznymi, poważnymi”.

- W 2004 roku badane przez Główny Urząd Wywiadowczy (GUR) osoby były w stanie skupić się średnio 2,5 minuty na komunikacji; w 2023 r. - 47 sekund. Nie dziwi zatem fakt, że główne formaty w mediach społecznościowych mają od 15 a 60 sekund - wskazała. - Zatrzymanie na pięć sekund uwagi to już coś - dodała.

Dr Anna Buchner, współautorka raportu, zauważyła, że młodzi weryfikuje informacje w sposób intuicyjny. Zwróciła uwagę, że „coraz częściej stosują do tego chata GPT uważając, że zawsze podaje on prawdziwe informacje”. Przyznała, że istnieje także duża polaryzacja wśród badanych w postrzeganiu wiarygodności dużych mediów. Zwróciła uwagę, że „bardzo ważną instancją, która potwierdza wiarygodność jakiejś informacji dla młodych są znaczący inni dorośli: rodzice, nauczyciele, jakieś znane osoby, które w ich poczuciu są orientują się w konkretnej kwestii”. - To pokazuje, że warto rozmawiać z młodymi o sprawach, które wydają nam się, że ich nie interesują, dając im przez to przestrzeń do pytania - wskazała.

Z badania wynika również, że młodzi „nie traktują prawdy jako stabilnego stanu albo faktu”. - Ich zdaniem prawdę trzeba wytworzyć działaniem, a więc (...) poszukać źródeł, poczytać komentarzy pod postami, co pozwala im zorientować się w trendzie i na końcu przefiltrować przez to, co najbardziej do konkretnej osoby przemawia

- powiedziała dr Buchner.

Współautorka badania Katarzyna Fereniec-Błońska wskazała na pięć sposobów rozumienia teorii spiskowych przez badanych - spisku mniejszości, wyjaśnienie antynaukowe, czyli oparte na wierze i opinii, wyjaśnienie mało prawdopodobne, ale cały czas jednak możliwe choć w różnych procentach, jako wiadomości z archiwum X, czyli ciekawe alternatywne narracje, które świadczą o kreatywności i są wciągające oraz jako teorie użytkowe, czyli powstające dla osiągnięcia jakichś konkretnych celów politycznych, destabilizacyjnych oraz zarobkowych.

- Jeśli młodzi poświęcają swój czas teoriom spiskowym, choć w nie wierzą, to algorytmy się uczą i coraz więcej ich pokazują, a z czasem te ulegają one normalizacji - powiedziała Fereniec-Błońska.

Zaznaczyła, że młodzi mają świadomość mechanizmów stojących za dezinformacją, ale nie potrafią się przed nią bronić. - Mówią np. o działaniach trolli, o tym, że różne partie polityczne w taki sposób zabiegają o swoich wyborców. (...) Mają poczucie, że bardzo często trudno jest powiedzieć, co jest prawdziwe, a co fałszywe, co jest opinią, a co jest prawdą. I stosują strategię obrony, która polega na tym, skoro nie wiem, to już nie będę sobie zadawać tego pytania - powiedziała.

Badanie powstało w ramach funkcjonowania Centrum Analiz Społeczno-Informacyjnych Uczelni Korczaka, we współpracy z sejmową Komisją ds. Dzieci i Młodzieży. Przeprowadzono je w marcu 2025 br. w oparciu o trzydzieści indywidualnych pogłębionych wywiadów telefonicznych w grupie wiekowej 14-19 lat zamieszkałej w sześć różnych lokalizacjach na terenie Polski.

PAP

ŚMIECH NA ZDROWIE

Lekarz mówi do pacjenta:
– Zdiagnozowano u pana poważną chorobę.
– Ojej, tylko nie to!
– Zalecam panu zdrową dietę i regularne ćwiczenia.
– Ojej, TYLKO NIE TO!

Przychodzi facet do lekarza:
– Panie doktorze mam problemy z grawitacją.
– Nie rozumiem...
– Przyciąganie ziemskie staje się silniejsze od damskiego!!!

– Proszę pani, tu nie wolno się kąpać – zwraca się wychodzący

zza krzaków policjant do stojącej na brzegu jeziora nagiej dziewczyny.

– To nie mógł Pan powiedzieć tego, gdy się rozbierałam?
– Rozbierać się wolno.

– Dlaczego blondynka chodzi nago w szklarni?
– Bo chce, żeby jej się pomidory zacerwieśniły.

Gdzie się łowi koty?
– W kotłowni.

– Jak się nazywają takie same drzewa?

– Klony.
Jeden kolega zali się drugiemu.
– Ostatnio pożyczylem znajomej pieniądze na operację plastyczną twarzy, ale do dzisiaj mi nie oddała.
– To ją znajdź!
– Chciałbym, ale nie wiem jak ona teraz wygląda.

9 771648 531003